

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:525

av **Finn Bengtsson och Amir Adan (båda M)**

Folkhögskolornas roll

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildning och folkhögskolornas roll för en bättre fungerande arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I mer än ett sekel har människor i Sverige samlats frivilligt för att på egna villkor studera, gå på föreläsningar, vara med i olika kulturprojekt m.m. i gemenskap. Verksamheten har fortsatt då så många fått positiva resultat av att denna gemensamma ansträngning lett till att var och en som deltagit (och deltar) lär sig mer och stärker sina möjligheter att påverka de egna livsvillkoren så att man kan påverka och förändra sina förhållanden liksom, inte sällan, förhållanden i samhället i allmänhet.

En stor del av folkbildningsarbetet, både i studieförbund och i folkhögskolor, sker i nära samarbete med de folkrörelser och andra organisationer som är antingen medlemmar i studieförbund eller huvudmän för folkhögskolor.

En särskild demokratisk samtalskultur har utformats inom folkbildningen. Den innebär bl.a. tolerans mot oliktankande samt respekt för sakliga argument och fattade beslut. Den ligger också till grund för det inre arbetet i studiecirklar och kurser, där deltagarna har ett stort inflytande och gemensamt är med och formar innehåll och upplägg.

Folkbildningen finansieras till stor del genom stöd från stat, landsting och kommuner. Det statliga stödet utgör cirka 70 procent av bidragen till studieförbunden och ungefär samma procent av bidragen till folkhögskolorna och fördelas av Folkbildningsrådet.

Utöver den mer traditionella verksamheten med studiecirklar, kurser etc. bedriver studieförbund och folkhögskolor även annan verksamhet, på uppdrag av samhället, organisationer m.fl. Det kan t.ex. gälla uppdrag från kommunerna och arbetsförmedlingarna.

Ett exempel på ett sådant givande samarbete mellan folkhögskolor och andra organisationer är ett projekt kallat förrehabilitering på folkskola. Detta projekt är värt att notera som en ingång för många som står långt ifrån arbetsmarknaden att sedan bättre kunna tillgodogöra sig arbetslivsinriktad rehabilitering som syftar till anställning på den reguljära arbetsmarknaden. Förrehabilitering är inte rehabiliteringsåtgärder utan en benämning på en lång rad olika aktiviteter under en 15-veckorsperiod enligt de principer som särskiljer folkhögskolan från annan bildningsverksamhet (enligt ovan).

Utgångspunkten för projektledningen var att med dessa åtgärder skulle cirka 60 procent av deltagarna som varit långt från arbetsmarknaden sedan kunna övergå i direkt arbetslivsinriktad rehabilitering i syfte att uppnå en anställning. Projektet engagerade 10 folkhögskolor i Sverige under senare halvan av 2010-talet och det samlade resultatet utvärderades sedan 2011 av professorerna Alf Bergroth (Mittuniversitetet) och Jan Ekholm (KI). Sammanfattningsvis kan man i denna utvärdering konstatera att av 315 deltagare uppfyllde 50 procent målet helt och hållet medan 65 procent ligger mycket nära målet och alltså kan sägas ha kommit närmare arbetsmarknaden.

Då de individer som står längst ifrån arbetsmarknaden är den grupp för vilka mest ansträngningar från samhällets sida är motiverade för att föra dem närmare arbetsmarknaden, är den aktuella studien med sitt positiva uppföljningsresultat väl värd att notera. Långt ifrån alla utbildningsinsatser kan påvisa att de verkligen för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden närmare denna. Många passerar utbildning efter utbildning utan att sedan kunna utnyttja en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats i syfte att sedan erövra en anställning.

Det var vår bedömning i en tidigare motion på detta tema att folkhögskoleorganisationen med sin erkänt goda historik av framgångsrik folkbildning genom det som nu kallas förrehabilitering är en sådan insats värd att satsas mer på av Arbetsförmedlingen i ett permanent samarbete med Folkbildningsrådet.

Men när utskottet behandlade motionen 2015/16 så avslogs den bland annat med motivet att regeringen i budgetpropositionen 2016 aviserat satsningar på att möjligheten för personer som är äldre än 25 år att ta del av studiemotiverande kurser på folkhögskola ska fortsätta, möjliggörandet för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att gå längre kurser på upp till fem månader, utökade platser inom folkhögskolan samt en satsning på yrkesinriktade kurser inom bristyrken på folkhögskola inom jobb- och utvecklingsgarantin under perioden 2016–2019. Utskottet behandlade även en likalydande motion under förra riksmötet 2016/17 och valde då att avslå denna.

Förslagen och satsningarna som lyfts har dock mycket lite med begreppet förrehabilitering som motionen avsåg för ett riktat stöd givet den framgång som forskningsprojektet ovan visat på för denna verksamhet.

Vi yrkar därför återigen på att folkhögskoleorganisationen med sin erkänt goda historik av framgångsrik folkbildning genom det som nu kallas förrehabilitering är en insats värd att satsas mer på av Arbetsförmedlingen, gärna i ett permanent samarbete med Folkbildningsrådet. Vi vill med bifall till denna motion att riksdagen ger regeringen detta tillkänna.

